

Річний звіт студентського наукового гуртка

«Майстерність усного та письмового перекладу»

(вересень 2023 – квітень 2024)

Переклад – це особливий вид діяльності, що допомагає подолати мовні та культурні бар'єри у спілкуванні між людьми, які спілкуються різними мовами. На нього впливають різноманітні соціальні, психологічні, філософські та культурні чинники, а опанування цим видом діяльності допомагає краще зрозуміти природу, особливості та вплив перекладу на сучасну міжнародну комунікацію людства. Забезпечення якісного перекладу посилює дипломатичні, культурні, гуманітарні та економічні зв'язки різних народів сучасного глобалізованого світу, що призводить до виникнення дедалі більшого попиту на спеціалістів, здатних виконувати задачі з виконання усного та письмового перекладу на професійному рівні.

Студентський науковий гурток «Майстерність усного та письмового перекладу» кафедри англійської філології гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України є добровільним науковим об'єднанням студентів, зацікавлених у поглибленому вивченні перекладознавства, можливих проблем і труднощів під час перекладу, засобів і способів забезпечення адекватного цільового результату.

Минулий рік був для нас часом інтенсивної та результативної роботи, під час якої зосереджувалася увага на розвитку навичок усного та письмового перекладу серед студентської аудиторії.

Наш гурток — це не лише місце для отримання теоретичних знань, але й простір для практичного застосування цих знань у реальних ситуаціях. Протягом року ми працювали над напрацюванням перекладацької бази, яка нерозривно поєднує теорію та практику, дозволяючи учасникам отримати необхідні навички та впевненість у власних силах у галузі перекладу. Відвідування гуртка та участь у ньому цілковито факультативна, проте він набув популярності здебільшого серед студентів першого курсу різноманітних спеціальностей, які хотіли не тільки вивчати іноземну мову як окрему дисципліну за спеціальністю, а й поглибити знання та навички з перекладу іноземною та рідною мовами.

Таким чином, учасники гуртка протягом року могли опанувати сутність поняття перекладу та його місце у сучасному світі; видову та жанрову класифікацію перекладу; історичний шлях і актуальність у сьогоденні. Розглядалися глибоко теоретичні засади усного послідовного та синхронного видів перекладу. Ретельно досліджувалися та опрацьовувалися особливості

перекладу художньої літератури, науково-популярних і публіцистичних доробків, а також текстів вузької спеціалізації у таких галузях, як комп'ютерна інженерія та програмування, юриспруденція, економіка, бухгалтерська справа та аудит тощо.

Заходи та ініціативи включали різноманітні форми навчання: від занять та майстер-класів до участі у порівняльних тренінгах, практичного опрацювання аудіо- та відеоматеріалів, тісної взаємодії з результатами культури, інженерної думки та нормування оригінальними мовами. Кожна з цих ініціатив і заходів мала за мету розширення горизонтів учасників гуртка, розвиток їхніх комунікативних навичок та підвищення рівня мовної компетенції.

25 вересня 2023 року відбулося перше засідання студентського наукового гуртка «Майстерність усного та письмового перекладу», на якому керівником гуртка, кандидатом філологічних наук, старшим викладачем Соделем Олександром Сергійовичем здійснювалося ознайомлення усіх присутніх з планом роботи на 2023/2024 навчальний рік.

Під час врегулювання організаційних питань було прийнято низку важливих рішень, зокрема стосовно формування організаційного комітету. Як наслідок, старостою гуртка було обрано Миколу Цуркана, а його заступником Анастасію Фіялчук – студентів першого курсу факультету аграрного менеджменту.

Зрештою, після вирішення нагальних питань керівник наукового гуртка окреслив значення і місце перекладу у сучасному світі, окреслив його жанри та види, ввів відповідний категорійно-понятійний апарат. Надалі учасники гуртка взяли участь в обговоренні питання історичного розвитку перекладу, навели власні аргументи та охарактеризували бачення розвитку і актуальності перекладознавства. На тлі активної дискусії було розглянуто усі питання, що передбачалися планом роботи у рамках першого засідання.

23 жовтня 2023 відбулося друге засідання гуртка, присвячене усному послідовному перекладу (<https://nubip.edu.ua/node/136316>). Учасники гуртка дослідили особливості та значущість цього типу перекладу, а також розглянули можливі труднощі, які можуть виникнути під час його здійснення.

Під час засідання особливу увагу приділяли важливості володіння навичками усного послідовного перекладу. Ці навички набувають критичного значення у світі, де комунікація між різними мовами і культурами стає необхідністю. Уміння ефективно проводити усний послідовний переклад дозволяє точно та змістовно передавати інформацію. Ця компетенція виявляється особливо важливою в таких галузях, як дипломатія, наукові дослідження, міжнародні відносини, туризм та інші.

Основною подією став практичний практикум, під час якого студенти використовували аудіо- та відеозаписи для поліпшення своїх умінь усного послідовного перекладу. Вони інтенсивно тренувалися, аналізували власну роботу та оцінювали адекватність своїх перекладів. Після практичної частини було проведено дослідження, яке виявило практичні аспекти і допомогло визначити шляхи вдосконалення умінь усного послідовного перекладу. Усі учасники отримали цінні рекомендації та поради для подальшого розвитку своїх навичок. Засідання гуртка виявилось продуктивним, надаючи учасникам можливість обмінюватися досвідом та вивчати нові методи усного послідовного перекладу.

20 листопада 2023 року відбулося третє засідання гуртка, основною темою якого було усний синхронний переклад (<https://nubip.edu.ua/node/138469>). Засідання відзначилося неабиякою цікавістю з боку учасників гуртка до нагальної теми. Основні аспекти цієї теми обумовлювалися та розглядалися як з точки зору теорії, так практики керівником гуртка, а учасники активно обмінювалися думками та ділилися власними спостереженнями щодо цього виду перекладу.

Під час засідання було приділено увагу вивченню переваг і труднощів усного синхронного перекладу. Члени гуртка здійснювали аналіз того, як цей вид перекладу впливає на збереження точності і структури оригіналу, а також які фактори можуть ускладнити процес синхронного перекладу.

Серйозної уваги приділено тренінгу швидкісного опрацювання усної інформації. Учасники взяли участь у практичних вправах, призначених для підвищення ефективності та точності усного синхронного перекладу.

Після тренінгу гурток перейшов до практичної частини, де студенти здійснювали усний синхронний переклад як індивідуально, так і в групах. Це надало можливість застосувати отримані знання та вміння у ситуаціях, подібних до справжніх умов.

Завершальною частиною засідання був аналіз результатів. Учасники визначили пропорцію помилок та необхідного часу під час усного синхронного перекладу, що допомогло надати цінні вказівки для подальшого вдосконалення навичок. У цілому засідання гуртка виявилось продуктивним і насиченим, що дозволило студентам глибше зануритися у тему усного синхронного перекладу та розкрити його важливі аспекти.

21 лютого 2024 року відбулося перше у новому семестрі засідання наукового студентського гуртка «Майстерність усного та письмового перекладу». Учасникам гуртка цього разу трапилася нагода дослідити письмовий художній переклад та ознайомитися із сучасним процесом дублювання кінострічок на прикладі відповідних матеріалів (<https://nubip.edu.ua/node/145649>).

Студенти розглянули проблематику перекладу саме художніх текстів, який завжди вважався складним завданням через необхідність передачі не лише змісту, а й стилістичних нюансів та емоційного наповнення оригіналу. Останнім часом дослідження у цій галузі звертають увагу на те, як стилістичні особливості впливають на процес перекладу та які перешкоди можуть виникнути під час цього процесу.

Згодом керівник гуртка, Содель Олександр Сергійович, надав студентам змогу зазирнути за куліси виробництва сучасного українського дубляжу на прикладі представлених ним професійних матеріалів, адже дубляж – це процес створення аудіовізуального вмісту, у якому озвучують акторів, що грають у фільмах або відеоіграх, на інші мови з метою забезпечення зрозумілості та доступності цього контенту для аудиторії, яка не володіє мовою оригіналу. Учасники гуртка розглянули такі особливості дубляжу, як ліпсинг (синхронізація губ і мови), контекстуальний переклад, голосова акторська гра, адаптація культурних відмінностей, та різноманітні технічні аспекти.

Зрештою, ознайомившись з теоретичними підґалинами вищенаведених тем, студенти отримали можливість взяти участь у порівняльному тренінгу, де вимагалось кожному присутньому спробувати себе у ролі перекладачів аудіовізуальних творів і акторів дубляжу. Під час порівняльного тренінгу вдалося на практиці пропрацювати аспекти виконання перекладу художніх фільмів і оцінити індивідуальний підхід кожного з учасників.

Наприкінці засідання керівник гуртка запропонував учасникам також попрактикуватися у виконанні письмового художнього перекладу на матеріалах відомих англійсько- та українськомовних авторів. Шкода, що час проведення засідання обмежений, проте зацікавлені предметом засідання учасники проявили ініціативу, запропонувавши здійснити переклад отриманих завдань вдома, ретельно готуючись до наступної зустрічі.

У світі мов та літератур, де культурний обмін відіграє ключову роль, переклад стає мостом між націями та культурами. У сучасному світі, де інформація швидко рухається, перекладачі відіграють надзвичайно важливу роль у забезпеченні доступу до різноманітних видань для широкого загалу. Відтак, засідання перекладацького гуртка стає не лише місцем обговорення виконаних робіт, але й навчальним майданчиком для аналізу, вивчення та вирішення перекладацьких викликів.

Так, 20 березня 2024 року відбулося чергове планове засідання учасників гуртка, однією з ключових тем був аналіз виконаних робіт з письмового художнього перекладу, що розглядалося на минулому засіданні (<https://nubip.edu.ua/node/145653>). Члени гуртка обмінялися досвідом

та враженнями від перекладу літературних творів. Вони обговорили техніки перекладу, підходи до збереження автентичності тексту та виразності мови. Це сприяло покращенню навичок кожного молодого перекладача та виявленню нових шляхів підвищення якості перекладу.

Окрім художньої літератури, члени гуртка ознайомилися з теорією перекладу науково-популярної та публіцистичної літератури. Керівник гуртка висвітлив поняттєвий апарат, основні положення, види та проблем перекладу наукових статей, есе та інших текстів, які потребували виконання перекладацького аналізу, що допомагає перекладачам розширити свій фаховий діапазон та вдосконалити специфічні перекладацькі навички.

Учасники гуртка вчилися визначати та виконувати на практиці перекладацькі трансформації, вирішувати проблеми адекватності перекладу. Це, у свою чергу, вимагало здійснення аналізу різних способів передачі змісту та стилю оригіналу, а також виявлення потенційних труднощів, що можуть виникнути під час перекладу. Члени гуртка обговорювали стратегії розв'язання проблем та обмінювалися порадами з урахуванням хоч і невеликого, але вже власного досвіду.

Завершальною частиною засідання був перекладацький практикум. Учасники гуртка працювали над конкретними матеріалами науково-популярної та публіцистичної літератури, застосовуючи обговорені раніше стратегії та підходи. Це дозволило юним перекладачам відразу застосовувати здобуті знання та отримувати зворотний зв'язок щодо якості їхніх перекладів.

Науковий студентський гурток зібрався на черговому засіданні, що відбулося 03 квітня 2024 року, для обговорення актуальних питань у галузі перекладу (<https://nubip.edu.ua/node/145151>). Цього разу керівник гуртка звернув увагу присутніх учасників на особливості перекладу науково-популярної та публіцистичної літератури.

Однією з головних тем обговорення були складнощі, з якими доводиться мати справу професійним перекладачам у своїй роботі з доробками науковців і публіцистів. Студенти мали змогу особисто спробувати свої сили та вирішувати на практиці ідентифіковані проблеми, послуговуючись настановами досвідченого керівника, забезпечуючи адекватність передавання наукових термінів і збереження авторського стилю.

Друга тема, яка викликала інтерес, – дослідження питань технічного та комп'ютерного перекладу. Учасники гуртка обговорили специфіку перекладу технічної літератури, включаючи програмну документацію та технічні звіти. Вони висвітлили важливість забезпечення точності та зв'язності цільових результатів технічного перекладацького ремесла.

Під час дискусії студенти також звернули увагу на такі тонкощі роботи з технічною літературою, як опанування тією або іншою предметною галуззю,

використання спеціалізованих технологій, вибір відповідних еквівалентів термінів тощо.

На засіданні також акцентували увагу на визначенні перекладацького аналізу як фундаментального етапу у процесі перекладу. Студенти активно обговорювали методи аналізу тексту з метою забезпечення максимально точного і зрозумілого перекладу, високими вимогами до якого відома саме технічна література.

Наприкінці зустрічі учасники гуртка зайнялися практичним виконанням усного перекладу відповідної літератури, використовуючи набуті знання та навички, застосовуючи нові для себе стратегії та підходи, що розглядалися під час засідання. Навіть попри невеликий практичний досвід, складність оригінального та цільового матеріалів, а також первинні предметні знання, студенти справлялися із завданнями під керівництвом керівника гуртка.

На тлі важливості міжнародних взаємозв'язків, що неухильно зростає, роль перекладу стає ключовою для забезпечення ефективного спілкування між культурами та народами. Позачергове засідання гуртка з усного та письмового перекладу, що відбулося 10 квітня 2024 року, укотре доводить важливість опанування цим ефективним ремеслом (<https://nubip.edu.ua/node/145655>). Під керівництвом досвідченого викладача, перекладача-практика, учасники гуртка розглянули різноманітні аспекти перекладу, від науково-популярної літератури до фінансової звітності, закріпивши набуті знання.

Учасники гуртка представили свої переклади текстів різного характеру: наукові статті та публіцистичні доробки. Аналізуючи виконану роботу, було відзначено якість та точність перекладу, а також зверталася увага на використання належної лексики та стилю мовлення. Дискусії стосувалися нюансів перекладу фахових термінів та виразів, що сприяло покращенню навичок учасників.

Під час засідання здійснювалося дослідження перекладу юридичних та економічних текстів, які вимагають ретельного опрацювання деталей та відповідних предметних знань. Учасники гуртка проаналізували ключові аспекти цих видів перекладу, враховуючи важливість точності та зрозумілості передачі інформації. Через практичні вправи та обговорення важливих випадків, учасники змогли поглибити свої знання у цих галузях.

Порівнюючи правові системи різних країн, а саме Англії, США та України, учасники засідання розібрали ключові відмінності та схожості. Розглядаючи такі аспекти, як система права, судова практика та процедури, вони отримали глибше розуміння основних принципів кожної системи, що допомагає у вивченні та перекладі відповідних текстів.

Переклад договорів та фінансових документів вимагає не лише мовних, але й фахових навичок. Учасники гуртка виконали практичні завдання з перекладу таких матеріалів, що дозволило їм застосувати теоретичні знання

на практиці та виявити потребу у подальшій роботі над професійним розвитком.

У ході засідання були проведені дослідження рівня задоволеності з виконаної роботи та виявлені області для подальшого вдосконалення. Це дозволило краще розуміти потреби учасників та забезпечити їм необхідну підтримку та навчальні ресурси.

Наприкінці засідання керівник та учасники гуртка здійснили підбиття підсумків роботи гуртка та окреслили стратегію подальшого розвитку гуртка. Розпланували конкретні дії та визначили пріоритети, що допоможе забезпечити ефективність навчального процесу та досягнення поставлених цілей уже наступного навчального року усіма охочими, хто прагне досягти майстерності в усному та письмовому видах перекладу.

Підбиваючи підсумки роботи гуртка за весь навчальний рік, учасники та керівник визначили декілька ключових аспектів, які варто врахувати при плануванні заходів на наступний навчальний.

Проведено оцінку досягнень та прогресу учасників. Першим кроком був аналіз показників успішності та прогресу кожного учасника гуртка. Це включало оцінку рівня мовних навичок, здатності до перекладацького аналізу та дослідження текстів з точки зору стилю та жанрової класифікації, а також активності під час засідань.

Здійснювалося виявлення сильних і слабких сторін. Під час обговорення зверталася увага на переваги або недоліки того або іншого учасника з метою встановлення більших здібностей до одного з видів перекладу. Це також дозволило ідентифікувати галузі, у яких учасники показують високу ефективність, а також ті, де усе ще існує потреба у подальшому розвитку.

Також відбувалася самооцінка рівня викладацької діяльності. Протягом навчального року та у час поза засіданнями проводилася рефлексія над аналізом проведених засідань і плануванням подальших. Розглядалися методи викладання керівника гуртка, доступність подання теорії і надання практичної допомоги для учасників, а також використання інноваційних підходів у навчанні.

На основі проведеного аналізу були сформульовані конкретні цілі та завдання на наступний навчальний рік, а саме: покращення рівня загальних мовних навичок, зокрема англійською мовою, поглиблення знань у фахових галузях, таких як право та економіка, комп'ютерні науки тощо, а також вдосконалення технік перекладу.

З метою підвищення ефективності роботи гуртка на наступний рік розглядається ідея залучення додаткових ресурсів та експертів у сфері перекладу, а також співпраця з іншими освітніми установами та організаціями. вважається, це сприятиме підтримці мотивації серед учасників. Планується також проведення додаткових мотиваційних заходів, створення сприятливої

атмосфери для навчання та співпраці, а також надання можливостей для особистого розвитку.

Таким чином, підбиття підсумків роботи гуртка за весь рік було важливим етапом у формуванні стратегії подальшого розвитку. Планування конкретних дій та визначення пріоритетів допоможе забезпечити ефективність навчального процесу та досягнення поставлених цілей.

Звіт розглянуто та затверджено на засіданні кафедри англійської філології протокол № 8 від 17.04.2024 року

Секретар

Ірина РОЗГОН

Завідувач кафедри англійської філології

Людмила КЛИМЕНКО

Керівник гуртка

Олександр СОДЕЛЬ